

Mirosul puternic de orhidee și frunze de pin care plutește în arboret e singurul care ne însoțește în drumul nostru mereu în sus, mereu spre nord, într-o liniște întreruptă doar de respirația noastră și de zgomotul pașilor noștri. Înaintăm în tăcere, ca trei străini sau trei persoane care se cunosc prea bine și nu mai au nevoie de cuvinte. Fiecare cu ritmul său, fiecare adâncit în neliniștile și visurile sale, fiecare retrăindu-și amintiri vechi sau creînd altele noi. E greu să găsești echilibrul între cele trei timpuri: un trecut care-mi explică cine sînt, un viitor care-mi arată cine vreau să fiu și un prezent care mă face să simt. În trecut nu prea pot să am încredere, din moment ce eu însumi ascund într-un colț îndepărtat al memoriei ceea ce nu vreau să fiu și potențez sclipirile a ceea ce mi-ar fi plăcut să fiu. Viitorul mă luminează, îmi arată drumul pe care vreau să-l urmez, eul utopic în care vreau să mă transform; dar dacă lumina e prea puternică, n-am să mai pot vedea pe unde calc și n-am să resimt senzațiile pielii. Ne creăm puzzle-ul vieții noastre, de ieri și de mâine, cu piese care sînt amintiri, visuri, iar acolo unde piesele lipsesc, le inventăm, pentru că nu știm să trăim într-un puzzle incomplet. În fond, înaintăm prinși între un trecut pe care ni l-am tot construit și inventat și un viitor pe care ni-l imaginăm încercînd să simțim pămîntul pe care călcăm astăzi, pînă cînd ziua se apropie de asfințit, pictînd cerul, în urma noastră, într-un roșu aprins. Mă opresc în primul *lodge* care-mi iese în cale și, cu savoarea intensă a unei cești de ceai *masala*, îi aștept și pe tovarășii mei de drum.

Printre cești de ceai, mintea-mi alunecă spre gînduri îndepărtate, căutînd legături care să umple golurile din

conștiința mea. De ce trebuie să fim compleți pentru a fi fericiți? Pentru că simțim nevoia să umplem golurile a ceea ce nu știm și nici nu vom ști vreodată cu ipoteze, presupuneri și mici-mari descoperiri care ne fac să credem că potrivim piesele acestui puzzle imens care este viața. Pentru că avem nevoie să ne creăm pe noi înșine, să creăm lumea noastră, relațiile noastre și lumea exterioară într-o singură piesă, compactă, în care fiecare conștiință are cauza ei, în care pentru fiecare gaură există o piesă potrivită. În ziua de azi, se pare că fericirea înseamnă să știm de toate, să fim ași în toate domeniile și să închidem toate cercurile vieții noastre. Totuși, în istoria umanității, în istoria lumii, puține cercuri au ajuns să se închidă.

În timp ce apăs pliculețul de ceai cu o linguriță pentru a scurge ultimele picături din savoarea de ghimbir și lămâie, încep să schitez un zîmbet. Chiar în fața mea, cu soarele apunînd în fundal, pe cer se desenează silueta unui bărbat așezat pe o piatră, cu trunchiul dezgolit și cu picioarele încrucișate. E un om foarte slab, la vreo 60 de ani, cu o lungă barbă maronie care, de sub nasul acvilin, îi curge pînă peste piept. Pe cap poartă un turban portocaliu care îi acoperă părul. Face mișcări ample din piept, inspirații puternice și expirații lungi, cu brațele ridicate. Este un yoghin activ care face exerciții de respirație. Zîmbesc fiindcă în acest moment îmi amintesc de o discuție pe care am avut-o cu un prieten adept al sikhismului. Ne-am cunoscut în urmă cu cîțiva ani, la un Revelion, într-un refugiu montan asemănător cu cel care mă adăpostește astăzi, dar în alți munți, departe de aici. După miezul nopții și după ce băutura începea să-și facă efectul, m-am apropiat de el să-l

întreb ce dracu' făcea așezat pe o masă cu mâinile în sus și cu degetele mari ridicate privind spre cer și făcînd valuri respiratorii puternice care se auzeau din sufragerie; și să-i spun că, dacă voia, îi puteam recomanda eu niște exerciții mai bune pentru mahmureală. Și, departe de a fi o metodă de-a se trezi, a început să-mi povestească principiile respirației yoga, o metodă pe care o inventaseră liderii săi spirituali pentru a se concentra și relaxa și pentru a dobîndi astfel starea trupească potrivită pentru ca mintea să fie liberă să caute obiectivul individului, funcția vieții. Departe de a fi o viață trăită căutînd să umple toate golurile, el susținea că libertatea absolută se găsea în Nirvana, stare la care se ajunge prin eliberare, prin *moksha*, care înseamnă, la propriu, *să te stingi*, asemenea unui foc care se stinge cînd rămîne fără combustibil. Acela este momentul în care se descoperă liniștea și fericirea absolute, cînd, prin intermediul unui proces care duce la autocunoaștere, ne desprindem de tot, dorințele mor și sîntem conduși către un gol liber și radiant. Strict filosofic, puteam să mă las sedus de ideea asta, dar eu nu vreau să trăiesc o viață fără să simt. Căci dacă nu simți, nu mai ai nici un motiv să trăiești. De ce putem să ne îndrăgostim dacă nu trebuie să și iubim? De ce putem să visăm dacă nu trebuie să luptăm pentru a ne împlini visurile? În mod cert, acum sînt convins că a fi fericit înseamnă a simți. Firele legăturilor fericirii sînt țesute din emoții și, mai mult decît orice, din sentimente. Iar ca să le țesem, trebuie să suferim, să ne străduim și să greșim pentru ca, în cele din urmă, să simțim fericirea în fiecare dintre căutările noastre.

La a treia ceașcă de ceai sosesc și tovarășii mei de drum, care cer și ei ceai înainte de a desface rucsacurile.

După cîteva minute de repaus, ne uităm pe hartă la traseul pe care l-am făcut, o treime din drumul pe care-l avem de parcurs pînă la ultimul sat. Va trebui să cărăm în spate încă două zile greutatea asta! Drumurile sînt plăcute, iar ritmul acceptabil, dar eu deja am chef de schiat. Ce ușor mi-e acasă! Ies pe ușă cu schiurile puse sau, dacă nu, după cîteva ore de mers cu mașina, șoselele sau telefericele mă poartă pînă la zăpadă. Totuși, prima tură pe schiuri aici o să fie ceva unic! Într-adevăr, o să merite! O să merite din plin! Acum și cina, pe care de asemenea o merităm: *dal bhat*, un amestec splendid de orez cu cartofi, cîteva legume în sos de curry și supă de linte, la care se adaugă o pîine tibetană, o lipie ceva mai groasă. Un ceai *masala* este tocmai potrivit pentru a te face să depășești cu bine pofta de desert și ne culcăm devreme. După ziua lungă petrecută sub un soare dogoritor și o căldură sufocantă, adormim imediat.

E o dimineață răcoroasă în pădurile luxuriante de rododendroni gigantici care se tolesc în urma noastră pe măsură ce urcăm în pădurea de pini. Ieșind din *lodge*, ne întîlnim cu un grup de cărăuși care vin de pe munte; coboară mulțumiți, cu sacii goi legați pe cap, iar cînd dau de noi se opresc, surprinși să ne vadă cu schiuri în rucsac. Unii dintre ei au văzut în reviste imagini cu schiori din Europa și America, iar unii chiar au văzut de cîteva ori schiori în Valea Langtang, dar niciodată la o altitudine așa joasă. Profităm de întîlnire ca să-i întrebăm dacă putem folosi în curînd schiurile.

— *Namasté!* Da, e multă zăpadă, multă; săptămîna trecută era pînă aici, spune unul ducîndu-și mîna pînă la nivelul genunchilor. O să puteți schia în curînd, începînd din Helambu sau chiar mai devreme.

Mulțumiți de informația pe care ne-au oferit-o, cu zîmbetul pe buze (nu știu dacă mai degrabă pentru că știam efectiv că în februarie putem schia aici sau pentru că o să scoatem în curînd din rucsac greutatea suplimentară dată de clăpări și schiuri), ne continuăm drumul în pas ușor, zburînd parcă pe crestele mereu mai înalte, pe o cărare care ne permite chiar să alergăm ușor. Puțin mai târziu, în față rămîn doar eu și Thomas, iar curiozitatea îmi înfrînge rușinea și profit de oportunitate ca să-l cunosc mai bine pe tăcutul său prieten rus.

— Alaltăieri, Alexandr m-a întrebat de ce merg... Nu știu, n-a spus-o cu agresivitate, ci ca și cum n-ar fi vrut să mă vadă în munții ăștia. Ca și cum... ca și cum n-aș fi binevenit aici.

— Ți-a spus Alexandr asta? E ciudat. Se bucură să vadă că oameni noi sînt interesați de astfel de activități. Am făcut escaladă de cîteva ori cu el. Poate că e un pic necizelat și direct și spune ceea ce gîndește, fără menajamente. Uneori asta poate să facă rău, dar e mult mai bine așa.

— Da, mie îmi place să mi se vorbească direct, dar m-a întrebat ce vreau să fac aici. Ca și cum mergeam într-un loc unde nu eram binevenit.

— Și ce i-ai răspuns?

— Că nu știam. Că era pentru a mă schimba, pentru a căuta noi motivații, pentru a fugi de competiție – tu știi, am vorbit deja despre asta.

— Da, lui Alexandr nu-i plac concursurile. El vine dintr-o țară și dintr-o perioadă în care omul nu exista ca individ – era doar o piesă din grup, din societate –, în care eul era absorbit de colectivitate; iar în munții

ăştia, de cele mai multe ori, asta e cea mai solidă garanție a reușitei. În Rusia, alpinismul era mereu o muncă de echipă, era milităresc și așa l-a cunoscut și el în expedițiile pe care le-au făcut în Caucaz și în Pamir. El a fugit de marile individualități și de *ego*-urile lor, de mediile pe care le frecventa în Moscova, iar când a reușit să ajungă pe Himalaya, după mulți ani în care doar a visat la asta, a dat peste multe individualități și *ego*-uri. Toți acei bărbați deveneau eroi în țările lor, deși acțiunile lor erau cu mult mai puțin interesante decât cele întreprinse de Alexandr și grupul său. Totuși, cum toate întâmplările de aici rămân departe de Occident, e foarte ușor să le distorsionezi, iar lumea crede ceea ce se vorbește. Trăim într-o lume a cuvântului. Cine vorbește mai bine câștigă, iar cei care au darul persuasiunii și scriu istoria prin intermediul discursurilor devin eroi. Bănuiesc că pe tine te vedea ca unul dintre acei indivizi.

— Da, mi-a vorbit de eroi. Cred că parțial are dreptate. Eu, dacă mă aflu aici, o fac pentru a-mi urma *ego*-ul. Dacă am concurat și dacă am venit până aici e pentru a-mi demonstra mie însumi și prietenilor mei de ce sînt în stare...

— Toți trebuie să avem grijă de *ego*-ul nostru. Problema apare atunci când singurul instrument pentru a face asta e activitatea. Uite, Alexandr căuta și el să-și demonstreze sieși de ce era în stare, dar fugea de eroism; pe acesta nu ți-l acorzi niciodată singur, e o distincție pe care ți-o conferă ceilalți. Și când a început să desfășoare activități foarte interesante, să deschidă tra-see noi, să facă repetiții unice, atunci lumea a început să se intereseze de el. Expediții internaționale voiau să-l aibă în rîndurile lor, iar diverși sponsori voiau să